

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 16 Απριλίου 2014

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

ΒΙΒΛΙΟ 3. Κεφάλαιο 81

[81.2] Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἅς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον.

[81.3] Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

[81.4] Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἅς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2014

E_3.ΑΛ1(ε)

τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

- [81.5] πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἳ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- A. Να μεταφράσετε το απόσπασμα: «Ἡμέρας τε ἑπτὰ ... ἀπέθανον» (81.4-5)

(Μονάδες 30)

- B.1. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, οι άνθρωποι όταν βρεθούν σε αδιέξοδες και πιεστικές συγκυρίες «ἐς ἀκουσίους ἀνάγκας πίπτειν» εξαγριώνονται. (σελ 20-21).

α) Ν' αποδείξετε την ορθότητα της θέσης αυτής τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με συγκεκριμένα χωρία του πρωτότυπου κειμένου που αναφέρονται στις επιπτώσεις του πολέμου, στο ἦθος των δημοκρατικών και των ολιγαρχικών. Ενισχύστε την παράλληλα με ανάλογα παραδείγματα της νεώτερης ιστορίας.

β) Πώς αισθητοποιεί γλωσσικά τις ηθικές επιπτώσεις του πολέμου;

(Μονάδες 10)

- B.2. Να χαρακτηρίσετε τη στάση του Ευρυμέδοντα ενόσω διαπράττονταν οι ακρότητες των δημοκρατικών σε βάρος των ολιγαρχικών.

(Μονάδες 10)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2014

E_3.ΑΛ1(ε)

Β.3. Στο δοθέν απόσπασμα ο Θουκυδίδης εστιάζει την προσοχή του στη συμπεριφορά των δημοκρατικών Κερκυραίων εναντίον των πολιτικών τους αντιπάλων. Αξιοποιώντας το παράθεμα που ακολουθεί να αναφερθείτε στις αιτίες που οδήγησαν τους δημοκρατικούς σ' αυτή τη συμπεριφορά.

(Μονάδες 10)

ΠΑΡΑΘΕΜΑ (Θουκυδίδου Ιστορία, Γ, 82.8)

Αιτία όλων αυτών ήταν η φιλαρχία που έχει ρίζα την πλεονεξία και την φιλοδοξία που έσπρωχναν τις φατρίες να αγωνίζονται με λύσσα. Οι αρχηγοί των κομμάτων, στις διάφορες πολιτείες, πρόβαλλαν ωραία συνθήματα. Ισότητα των πολιτών από την μια μεριά, σωφροσύνη της αριστοκρατικής διοίκησης από την άλλη. Προσποιούνταν έτσι ότι υπηρετούν την πολιτεία, ενώ πραγματικά ήθελαν να ικανοποιήσουν προσωπικά συμφέροντα και αγωνίζονταν με κάθε τρόπο να νικήσουν τους αντιπάλους τους. Τούτο τους οδηγούσε να κάνουν φοβερότερα πράγματα επιδιώκοντας να εκδικηθούν τους αντιπάλους τους, όχι ως το σημείο που επιτρέπει η δικαιοσύνη ή το συμφέρον της πολιτείας, αλλά κάνοντας τις αγριότερες πράξεις, με μοναδικό κριτήριο την ικανοποίηση του κόμματός τους. Καταδίκασαν άνομα τους αντιπάλους τους ή άρπαζαν βίαια την εξουσία, έτοιμοι να κορέσουν το μίσος τους. Καμιά από τις δύο παρατάξεις δεν είχε κανένα ηθικό φραγμό κ'έκτιμούσε περισσότερο όσους κατόρθωναν να κρύβουν κάτω από ωραία λόγια φοβερές πράξεις. Όσοι πολίτες ήταν μετριοπαθείς θανατώνονταν από την μια ή την άλλη παρατάξη, είτε επειδή είχαν αρνηθή να πάρουν μέρος στον αγώνα είτε επειδή η ιδέα και μόνο ότι θα μπορούσαν να επιζήσουν προκαλούσε εναντίον τους τον φθόνο. (Μετάφραση :Άγγελος Βλάχος)

Γ. Ποιες ήταν οι δυσκολίες που αντιμετώπισε ο Θουκυδίδης στη χρονολόγηση των ιστορικών γεγονότων; Ποιο χρονολογικό σύστημα χρησιμοποιούσε για την καταγραφή των γεγονότων;

(Μονάδες 10)

Δ.1. Να βρείτε ποιες λέξεις των παραγράφων 81.2 έως 81.5 είναι ετυμολογικά συγγενείς με τις παρακάτω λέξεις: πρόβατο, άφθαρτος, απερίσπαστος, ικανός, άγχος.

(Μονάδες 5)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2014

E_3.Αλ1(ε)

Δ.2. Να καταγράψετε τους εμπρόθετους προσδιορισμούς στο απόσπασμα 81.4 έως 81.5 των οποίων οι προθέσεις τους διατηρούνται στην νεοελληνική γλώσσα με την ανάλογη σημασία.
(Μονάδες 5)

E.1. Να γράψετε τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται:

- **λαβόντες:** β' ενικό πρόσωπο προστακτικής του ίδιου χρόνου (81.2)
- **κελεύσαντες:** γ' πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής του ίδιου χρόνου (81.2)
- **ἐπέισθησαν:** γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής του ίδιου χρόνου (81.3)
- **έώρων:** τα ο απαρέμφατο του ενεστώτα και την μετοχή στην ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού του ίδιου χρόνου και στα τρία γένη.(81.3)
- **φιλεῖ:** β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού. (81.5)

(Μονάδες 5)

E.2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

- **τῶν ἰκετῶν:** τη γενική πτώση του ενικού αριθμού.(81.3)
- **ἀλλήλους:** την αιτιατική πτώση του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος.(81.3)
- **πατήρ:** τη δοτική πτώση του πληθυντικού αριθμού. (81.5)
- **παῖδα:** την κλητική πτώση του ενικού αριθμού. (81.5)
- **τῶ ἱερῶ:** την κλητική πτώση του πληθυντικού αριθμού.(81.5)

(Μονάδες 5)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2014

E_3.Αλ1(ε)

Στ.1. Να επιλέξετε από την δεύτερη στήλη τη σωστή συντακτική λειτουργία των μετοχών:

| ΣΤΗΛΗ Α | ΣΤΗΛΗ Β |
|----------------------------------|--|
| (81.4) ἀφικόμενος | 1. Αιτιολογική 2. Χρονική 3. Τροπική |
| (81.4) τούς δοκούντας | 1. Αιτιολογική 2. Επιθετική 3. Τροπική |
| (81.4) ἐπιφέροντες | 1. Ἐναντιωματική 2. Χρονική 3. Τελική |
| (81.4) ὀφειλομένων | 1. Χρονική 2. Επιθετική 3. Αιτιολογική |
| (81.5) περιοικοδομηθέντες | 1. Χρονική 2. Τροπική 3. Υποθετική |

(Μονάδες 5)

Στ.2. Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι όροι:

- **ἔχθρους** (81.2): είναι στο
- **εἶναι** (81.4): είναι στο
- **πᾶσα** (81.5): είναι στο
- **οἶον** (81.5): είναι στο
- **παῖδα** (81.5): είναι στο

(Μονάδες 5)